

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

1^η Νοεμβρίου 2023

**Μέτρα ενδυνάμωσης των σχολείων
κατά της βίας και της παραβατικότητας**

Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε σήμερα Πρόταση του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ), για τη λήψη μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας και της παραβατικότητας στα σχολεία.

Μετά το πέρας της συνεδρίας, η Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας κ. Αθηνά Μιχαηλίδου σε δηλώσεις της στους δημοσιογράφους ανέφερε: Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στη σημερινή του συνεδρίαση σειρά συγκεκριμένων μέτρων που αφορούν τα σχολεία μας και το θέμα της πρόληψης της βίας και της παραβατικότητας, για το οποίο συζητάμε αρκετό καιρό.

Τα μέτρα, τα οποία έχουν θεσμοθετηθεί μέσω της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, περιορίζονται στον ρόλο του σχολείου. Αυτό το αναφέρω γιατί γνωρίζουμε όλοι πολύ καλά πως το φαινόμενο της βίας και της παραβατικότητας δεν αφορά μόνο το σχολείο, αφορά και την οικογένεια, την κοινωνία ευρύτερα, είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο.

Παρ' όλα αυτά, αναγνωρίζοντας τον παιδαγωγικό ρόλο του σχολείου και στηριζόμενοι κυρίως σε ερευνητικά αποτελέσματα, τα οποία ακούσαμε σε προχθεσινή συνέντευξη Τύπου, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κύπρου, προχωρούμε στην υλοποίηση αρκετών από τις εισηγήσεις της έρευνας και στη θεσμοθέτηση πολύ συγκεκριμένων μέτρων.

Τα μέτρα αυτά αφορούν στη στήριξη του σχολείου, την παιδαγωγική δηλαδή ενδυνάμωση της διευθυντικής ομάδας του σχολείου, ώστε να μπορεί να αναγνωρίζει φαινόμενα βίας και παραβατικότητας και κυρίως να τα καταγράφει σε ηλεκτρονική πλατφόρμα.

Θεσμοθετείται και παρακολουθείται η εφαρμογή της αντιρατσιστικής πολιτικής σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Εισάγονται έννοιες αγωγής του πολίτη και ειρηνικής επίλυσης διαφορών και διαλόγου στα αναλυτικά προγράμματα.

Ενδεικτικά, αναφέρω κάποια από τα μέτρα αυτά, όπως η εισαγωγή συγκεκριμένων δράσεων, από το κάθε σχολείο ξεχωριστά στο πλαίσιο του σχεδίου βελτίωσης της σχολικής μονάδας, που σχετίζονται με θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας και της παραβατικότητας. Με απλά λόγια, το κάθε σχολείο καλείται να προγραμματίσει τέτοιες δράσεις, οι οποίες και θα αξιολογούνται, στο πλαίσιο της αξιολόγησης της σχολικής μονάδας.

Σχεδιάζονται εναλλακτικά προγράμματα μάθησης για παιδιά με προκλητικά παραβατική συμπεριφορά, έτσι ώστε να δώσουμε ευκαιρία να στηριχθούν και τα συγκεκριμένα παιδιά, αλλά να έχουν και το δικαίωμα της ομαλής φοίτησης όλα τα υπόλοιπα.

Ενισχύεται ο ρόλος του Υπεύθυνου Τμήματος ως πυρήνα πρόληψης της βίας. Αξιοποιούνται οι γονείς, το δίκτυο των γονέων, μέσω των συνδέσμων τους κυρίως, αλλά και άλλως πώς, ώστε να βοηθήσουν το σχολείο στην προσπάθεια που καταβάλλει, δημιουργώντας δίκτυο ενημέρωσης και προστασίας.

Πρωθούνται καινούργια προγράμματα επιμόρφωσης γονέων και εκπαιδευτικών σε θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας. Εδώ να αναφέρουμε ότι και η ίδια η έρευνα του Πανεπιστημίου Κύπρου, η οποία γίνεται σε συνεργασία με το Υπουργείο μας, αναδεικνύει ότι εκεί όπου έχουμε ενημερωμένους εκπαιδευτικούς, ευαισθητοποιημένους εκπαιδευτικούς και οι δράσεις προλαμβάνονται, αλλά και πολύ χαμηλότερα ποσοστά βίας και παραβατικότητας έχουμε.

Απλοποιούνται οι διαδικασίες διαχείρισης κρίσεων στα σχολεία και αυτό σημαίνει πολλά για μας. Δεν θα είναι πια χρονοβόρες και θα γνωρίζουν τους ρόλους και τις ευθύνες τους οι εμπλεκόμενοι. Αναφέρομαι στην Ομάδα Άμεσης Παρέμβασης, η οποία θα λειτουργεί πιο άμεσα και μέσω πιο απλοποιημένων διαδικασιών, καθώς και την Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας.

Ενισχύουμε το πρόγραμμα σχολικής διαμεσολάβησης. Εντάσσουμε στην επιμόρφωσή μας και άλλους πέραν των εκπαιδευτικών, των γονέων/κηδεμόνων και των μαθητών/τριών, όπως τους Σχολικούς Φρουρούς, τους οποίους ενημερώνουμε καλύτερα για τον ρόλο τους.

Αξιολογούμε τα πιλοτικά προγράμματα με τις κάμερες και τα επεκτείνουμε σε βάθος χρόνου. Σε γενικές γραμμές, αυτό στο οποίο στοχεύουμε είναι τόσο να αναδείξουμε τον ρόλο του σχολείου, όσο και να έχουμε άμεσα αποτελέσματα.

Όλες οι δράσεις μας θα αξιολογούνται κάθε τέλος της χρονιάς για να μπορούμε να παρακολουθούμε την πορεία της προσπάθειας αυτής και να παρεμβαίνουμε αποτελεσματικά.

Να τονίσω ότι είναι η πρώτη φορά που δίνουμε έμφαση στο ίδιο το σχολείο. Τονίζουμε τους ρόλους εντός της σχολικής μονάδας, έτσι ώστε να υπάρχει άμεση δράση, κυρίως σε επίπεδο πρόληψης.

Επίσης, θυμίζω ότι έχουμε εισαγάγει, μέσω Απόφασης Υπουργικού Συμβουλίου προγράμματα πρόληψης της βίας και της παραβατικότητας στα Νηπιαγωγεία, τα οποία αξιολογούμε. Τέλος, τονίζω ότι τα μέτρα αποτελούν παράδειγμα -απτό παράδειγμα και πρακτικό- της σύζευξης της έρευνας με την πράξη και την πολιτική απόφαση», ανέφερε καταληκτικά η Υπουργός Παιδείας.

Στη συνέχεια, η κ. Μιχαηλίδου απάντησε σε ερωτήσεις δημοσιογράφων.

Ερωτηθείσα για το τι εννοεί με τη στήριξη του σχολείου και την ενδυνάμωση της διευθυντικής ομάδας και εάν θα ενισχυθεί η ομάδα με κάποιους εμπειρογνώμονες στα θέματα αυτά η Υπουργός Παιδείας ανέφερε: «Να εξηγήσω ακριβώς. Στο σχολείο υπάρχει η ομάδα για την πρόληψη της βίας και της παραβατικότητας. Αυτή αφορά σε βοηθό διευθυντή και δύο εκπαιδευτικούς. Στήριξη και ενδυνάμωσή τους σημαίνει να τους φέρουμε σε επιμορφώσεις, αντί απλά να τους λέμε ότι είναι υπεύθυνοι, να τους εξηγήσουμε τη διαδικασία διαχείρισης κρίσεων, έτσι ώστε να μπορούν να αναλάβουν δράση άμεσα στο σχολείο. Κυρίως όμως αυτούς τους ανθρώπους να τους δίνουμε την ευκαιρία να μπορούν να επικοινωνήσουν και με την Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας και με την Ομάδα Άμεσης Παρέμβασης ή άλλους ειδικούς, ώστε και οι ίδιοι να νιώθουν ενδυναμωμένοι και να μπορούν να αναγνωρίσουν πρώτα, και να δηλώσουν σε δεύτερο στάδιο, αυτά τα περιστατικά. Γιατί γνωρίζετε ότι το θέμα της

αποφυγής του να αναφέρουμε αυτά τα περιστατικά μήπως και υπάρξει “κακή φήμη” για το σχολείο μας, υπήρχε για πολλά χρόνια. Τώρα πια στηρίζουμε το σχολείο, έτσι ώστε άφοβα να μπορέσει να δηλώσει τα περιστατικά για να μπορέσουμε και εμείς να το στηρίξουμε μέσω όλων αυτών των τρόπων που έχω αναφέρει προηγουμένως».

Σε ερώτηση για το εάν το σχολείο μπορεί να διαχειριστεί αυτά τα φαινόμενα, η κ. Μιχαηλίδου ανέφερε: «Ακριβώς γι’ αυτόν τον λόγο έχουμε προβεί σε αυτά τα μέτρα, για να μπορεί το σχολείο να δράσει ως ένα βαθμό. Ήδη αναφέρουμε και τις ακραίες συμπεριφορές, η έρευνα δείχνει ποσοστό 2%. Εκεί και όπου έχουμε ακραίες παραβατικές συμπεριφορές, να μπορούμε να λειτουργήσουμε με εναλλακτικά προγράμματα, δηλαδή να μπορεί το παιδί να φύγει από το σχολείο ή από την τάξη, να παρακολουθήσει ένα παράλληλο πρόγραμμα φοίτησης για λίγο και μετά να επανέλθει πίσω, μετά που θα έχει δεχτεί τη στήριξη. Αυτό είναι μια διεθνής πρακτική, την οποία θα πρέπει και εμείς στο εκπαιδευτικό μας σύστημα να εφαρμόσουμε».

Ερωτηθείσα εάν τα μέτρα θα αρχίσουν από τη νέα σχολική χρονιά, η Υπουργός Παιδείας σημείωσε: «Τα περισσότερα από αυτά έχουν άμεση εφαρμογή από τώρα, από τον Γενάρη του 2024 και ρύθμιση μέσω εγκυκλίου προς τα σχολεία. Κάποια από αυτά μπορούν να εισαχθούν και από το Σεπτέμβρη, εκεί και όπου υπάρχουν νέα προγράμματα, και αφορούν σε όλες τις βαθμίδες».

Ερωτηθείσα για την πλατφόρμα στην οποία αναφέρθηκε στις δηλώσεις της η κ. Μιχαηλίδου επισήμανε ότι: «Υπάρχει ήδη και θα ενθαρρύνουμε τα σχολεία για να συμπληρώνουν στην πλατφόρμα αυτή. Είναι το Παρατηρητήριο για τη Βία στα Σχολεία, και ενώ η πλατφόρμα είναι εκεί, φαίνεται πως δεν αξιοποιείται από τα σχολεία, για το λόγο που έχουμε αναφέρει προηγουμένως, ότι δηλαδή δεν δηλώνονται τα περιστατικά εύκολα.

Σε ερώτηση αν την ανησυχεί το ότι είμαστε από τους πρώτους πανευρωπαϊκά, σύμφωνα με την έρευνα, η οποία έχει γίνει σε περιστατικά βίας, η κ. Μιχαηλίδου σημείωσε: «Όχι, δεν λέει κάτι τέτοιο η έρευνα. Αντίθετα, η έρευνα λέει ότι τα αποτελέσματά μας είναι παρόμοια με αυτά των ευρωπαϊκών χωρών. Αυτό που λέει η έρευνα, και γι’ αυτόν τον λόγο είμαστε εδώ, είναι: “Κάντε κάτι στο σχολείο για να ενισχύσετε τον παιδαγωγικό του ρόλο” και αυτό ακριβώς κάνουμε. Επίσης, η εισήγηση της έρευνας είναι -και μεταφέρεται σε πράξη με τα μέτρα αυτά- να ενδυναμώσουμε τον ρόλο της διευθυντικής ομάδας και του εκπαιδευτικού που είναι υπεύθυνος τάξης, υπεύθυνος τμήματος. Ο οποίος περνά κάποια ώρα με τα παιδιά και είναι ευκαιρία να

συζητήσει θέματα ψυχικής ανθεκτικότητας κ.τ.λ., να αξιοποιήσουμε τους μηχανισμούς που έχουμε, όπως είπα πριν, Ομάδα Άμεσης Παρέμβασης, Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας. Κυρίως αυτό που είναι πολύ ενθαρρυντικό από την έρευνα είναι ότι όσοι πέρασαν από προγράμματα επιμόρφωσης φαίνεται πως έχουν πολύ καλύτερα αποτελέσματα από όλους τους άλλους, γι' αυτό και επενδύουμε και στην επιμόρφωση όλων των ομάδων, ακόμα και των γονέων».